

Novartis Pharma Nederland
Afdeling Immunologie

Handleiding voor uw behandeling met Ilaris[®] (canakinumab)

Uitgegeven door Novartis Pharma B.V.
Dit boekje is voor patiënten of verzorgers van
patiënten die Ilaris voorgeschreven hebben
gekregen voor hun periodieke koorts-syndroom,
of de ziekte van Still.

 NOVARTIS | Reimagining Medicine

Handleiding voor uw behandeling met Ilaris® (canakinumab)

U heeft dit geneesmiddel voorgeschreven gekregen voor uw periodieke koorts-syndroom (ook wel erfelijk terugkerend koortssyndroom genoemd), of de ziekte van Still. In dit boekje vindt u informatie over wat dit geneesmiddel is en hoe het werkt, en wat u moet weten voordat u met de behandeling begint.

De bijsluiter bij dit geneesmiddel bevat ook belangrijke informatie die u moet lezen en bewaren voor later gebruik.

Periodieke koorts-syndromen en de ziekte van Still zijn zeer zeldzame en chronische auto-inflammatoire aandoeningen die bij zowel kinderen als volwassenen kunnen voorkomen. De meeste aandoeningen ontwikkelen zich in de kinderjaren. Periodieke koorts-syndromen worden veroorzaakt door mutaties (veranderingen) die het immuunsysteem aantasten. Bij periodieke koorts-syndromen is het deel van het immuunsysteem aangetast dat het 'aangeboren immuunsysteem' wordt genoemd. Het aangeboren immuunsysteem is de eerste afweer van ons lichaam tegen infecties. Normaal wordt het aangeboren immuunsysteem geactiveerd als het lichaam letsel heeft of bij een infectie of ziekte. Hierdoor ontstaat een ontstekingsreactie die helpt de ziekte te bestrijden en de genezing te bevorderen. Deze ontstekingsreactie kan ook leiden tot onaangename symptomen zoals koorts, maar als het lichaam genezen is of de infectie heeft bestreden, stopt de ontstekingsreactie en verdwijnen ook de symptomen. Bij periodieke koorts-syndromen is het aangeboren immuunsysteem overactief en treedt deze ontstekingsreactie vanzelf op, zonder een prikkel van buitenaf, en gedurende langere perioden. Dit noemt men zelfontsteking ofwel auto-inflammatie. Dit kan symptomen veroorzaken zoals koorts, hoofdpijn, vermoeidheid, huiduitslag of pijnlijke gewrichten en spieren.

Melden van bijwerkingen

Krijgt u last van bijwerkingen, neem dan contact op met uw arts, apotheker of verpleegkundige. Dit geldt ook voor mogelijke bijwerkingen die niet in deze bijsluiter staan. U kunt bijwerkingen ook rechtstreeks melden bij Bijwerkingencentrum Lareb, via www.lareb.nl. Bijwerkingen mogen ook aan Novartis worden gemeld via bijwerkingen.nederland@novartis.com. Door bijwerkingen te melden, kunt u ons helpen meer informatie te verkrijgen over de veiligheid van dit geneesmiddel.

Dit geneesmiddel wordt gebruikt voor de behandeling van de volgende periodieke koorts-syndromen:

- Cryopyrine-geassocieerde periodieke syndromen (CAPS);
- Tumornecrosefactorreceptor-geassocieerd periodiek syndroom (TRAPS);
- Hyperimmunoglobulinemie-D-syndroom (HIDS), ook wel mevalonaat-kinase-deficiëntie (MKD) genoemd;
- Familiale Middellandse Zee-koorts (FMF).

Ilaris is ook geïndiceerd voor de behandeling van de ziekte van Still op volwassen leeftijd (adult-onset Still's disease, AOSD) en de systemische juveniele idiopathische artritis (SJIA).

Ilaris bevat de werkzame stof canakinumab, een monoklonaal antilichaam dat behoort tot een groep van geneesmiddelen met de naam interleukineremmers. Het middel blokkeert de activiteit van een stof met de naam interleukine-1 bèta (IL-1 bèta) in het lichaam. Deze stof is bij ontstekingsziekten als periodieke koorts-syndromen in verhoogde concentraties aanwezig. Door de activiteit van IL-1 bèta te blokkeren kan Ilaris de symptomen van deze aandoeningen verbeteren.

Wanneer mag u dit middel niet gebruiken of moet u er extra voorzichtig mee zijn?

Wanneer mag u dit middel niet gebruiken?

- Als u allergisch bent voor een van de stoffen in dit geneesmiddel. Deze stoffen kunt u vinden in de bijsluiter.
- Als u een actieve en ernstige infectie heeft of vermoedt dat u die heeft.

Wanneer moet u extra voorzichtig zijn met dit middel?

Neem contact op met uw arts voordat u dit geneesmiddel gebruikt als een van het volgende op u van toepassing is:

- Als u nu een infectie heeft of als u vaak infecties heeft gehad of een aandoening zoals een bekend laag aantal witte bloedcellen, waardoor u meer kans heeft op het krijgen van infecties;
- Als u tuberculose heeft of heeft gehad of als u direct contact heeft of heeft gehad met iemand met een actieve tuberculose-infectie. Uw arts kan met een speciale test controleren of u tuberculose heeft;

- Als u verschijnselen van een leveraandoening heeft, zoals een gele huid en geel oogwit, misselijkheid, verminderde eetlust, donkergekleurde urine en lichtgekleurde ontlasting;
- Als u vaccinaties nodig heeft. U wordt geadviseerd om geen vaccinaties te ondergaan met een type vaccin dat een levend vaccin wordt genoemd, wanneer u wordt behandeld met Ilaris (zie ook "Gebruikt u nog andere geneesmiddelen?").
- Bij patiënten met de ziekte van Still kan zich een aandoening ontwikkelen genaamd macrofaagactivatiesyndroom (MAS), welke levensbedreigend kan zijn. Uw arts zal u controleren op mogelijke uitlokkende factoren van MAS, waaronder infecties en het opnieuw activeren van de onderliggende ziekte van Still (opvlaming).
- Als u na het gebruik van Ilaris ooit last heeft gehad van een atypische, wijdverspreide huiduitslag of huidafschilfering. De ernstige huidreactie, DRESS (geneesmiddelenreactie met eosinofilie en systemische symptomen), werd zelden gemeld bij de behandeling met Ilaris, vooral bij patiënten met systemische juveniele idiopathische artritis (SJIA).

Mogelijke bijwerkingen

Zoals elk geneesmiddel kan ook dit geneesmiddel bijwerkingen hebben, al krijgt niet iedereen daarmee te maken. Sommige bijwerkingen kunnen ernstig zijn. Als u last krijgt van een van de hieronder genoemde bijwerkingen, informeer dan onmiddellijk uw arts:

- Koorts die langer dan 3 dagen aanhoudt of andere symptomen die wijzen op een ernstige infectie. Dit kan onder meer zijn bibberen, koude rillingen, zich niet lekker voelen, verminderde eetlust, pijn in het lichaam gewoonlijk in combinatie met plotseling ziek worden, keelpijn of zweertjes in de mond, hoesten, slijm, pijn op de borst, moeite met ademen, oorpijn, langdurige hoofdpijn of plaatselijke roodheid, warmte of zwelling van uw huid of ontsteking van het bindweefsel (cellulitis). Deze symptomen kunnen het gevolg zijn van een ernstige infectie, een ongewone infectie (opportunistische infectie) of kunnen verband houden met een laag aantal witte bloedcellen (leukopenie of neutropenie genoemd). Uw arts kan uw bloed regelmatig controleren wanneer hij dit nodig vindt.
- Allergische reacties met uitslag en jeuk, en mogelijk ook netelroos, moeite met ademen of slikken, duizeligheid, ongebruikelijk bewustzijn van uw hartslag (hartkloppingen) of een lage bloeddruk.

Andere bijwerkingen van dit geneesmiddel zijn onder meer:

Zeer vaak

Kan bij meer dan 1 op de 10 personen voorkomen

- Elk soort infecties. Deze kunnen omvatten:
 - Luchtweginfecties zoals infectie in de borst, griep, zere keel, loopneus, verstopte neus, niezen, gevoel van druk of pijn in de wangen of het voorhoofd met of zonder koorts (pneumonie (longontsteking), bronchitis, influenza, sinusitis, rhinitis, faryngitis, tonsillitis, nasofaryngitis, bovensteluchtweginfectie).
 - Andere infecties zoals oorontsteking, huidinfectie (cellulitis), maagpijn en misselijkheid (gastro-enteritis) en pijn bij het plassen en vaak moeten plassen, met of zonder koorts (urineweginfectie).
- Pijn in de bovenbuik.
- Pijn in de gewrichten (arthralgie).
- Daling in het aantal witte bloedcellen (leukopenie).
- Afwijkende nierfunctietestresultaten (verminderde renale creatinineklaring, proteïnurie).
- Reactie op de plaats van injectie (zoals roodheid, zwelling, warmte en jeuk

Vaak

Kan bij maximaal 1 op de 10 personen voorkomen

- Candida – vaginale gistinfectie (vulvovaginale candidiasis).
- Een duizelig of draaiend gevoel (duizeligheid of vertigo).
- Pijn in de rug of spieren.
- Zich zwak of erg moe voelen (vermoeidheid, asthenie).
- Daling in het aantal witte bloedcellen, die helpen bij het voorkomen van infecties (neutropenie).
- Abnormale concentraties triglyceriden in uw bloed (stoornis in het lipidenmetabolisme).
- Abnormale leverfunctietestresultaten (verhoogde transaminases) of een hoge concentratie bilirubine in het bloed, met of zonder gele huid en ogen (hyperbilirubinemie).

Soms

Kan bij maximaal 1 op de 100 personen voorkomen

- Brandend maagzuur (gastro-oesofageale refluxziekte).
- Daling in het aantal bloedcellen, die helpen bij het voorkomen van bloedingen (bloedplaatjes).

Gebruikt u nog andere geneesmiddelen?

Gebruikt u naast Ilaris nog andere geneesmiddelen, heeft u dat kort geleden gedaan of bestaat de mogelijkheid dat u binnenkort andere geneesmiddelen gaat gebruiken? Vertel dat dan uw arts, apotheker of verpleegkundige.

- Levende vaccins: u wordt geadviseerd geen vaccinaties te ondergaan met een type vaccin dat een levend vaccin wordt genoemd, wanneer u met dit geneesmiddel wordt behandeld. Voordat u start met de behandeling met dit geneesmiddel, kan het zijn dat uw arts uw vaccinatiegeschiedenis wil controleren en u vaccinaties wil geven die u heeft gemist. Als u gevaccineerd dient te worden met een levend vaccin na de start van de behandeling met dit geneesmiddel, bespreek dit dan met uw arts. Een levend vaccin moet gewoonlijk 3 maanden na uw laatste injectie met Ilaris en 3 maanden vóór de volgende worden gegeven.
- Geneesmiddelen die tumornecrosefactor (TNF)-remmers worden genoemd zoals etanercept, adalimumab of infliximab. Deze worden voornamelijk gebruikt bij reumatische ziekten en auto-immuunziekten. Ze dienen niet gelijktijdig met Ilaris te worden gebruikt omdat dit het risico op infecties kan verhogen.

Zwangerschap en borstvoeding

Bent u zwanger, denkt u zwanger te zijn, wilt u zwanger worden of geeft u borstvoeding? Neem dan contact op met uw arts of apotheker voordat u dit geneesmiddel gebruikt.

- U wordt geadviseerd om te voorkomen dat u zwanger wordt en u moet een betrouwbare anticonceptiemethode gebruiken terwijl u dit geneesmiddel gebruikt en gedurende minstens 3 maanden na de laatste behandeling met Ilaris. Het is belangrijk om het uw arts te vertellen als u zwanger bent, denkt zwanger te zijn of zwanger wilt worden. Uw arts zal de mogelijke risico's van het gebruik van dit geneesmiddel tijdens de zwangerschap met u bespreken.
- Als u dit geneesmiddel heeft gekregen tijdens uw zwangerschap, is het belangrijk dat u dat aan de arts of verpleegkundige van uw baby vertelt voordat er vaccinaties aan uw baby worden gegeven. Uw baby mag geen levende vaccins krijgen tot ten minste 16 weken na uw laatste dosis van dit geneesmiddel vóór de geboorte.
- Het is niet bekend of Ilaris bij de mens in de moedermelk terechtkomt. Uw arts zal de mogelijke risico's van het gebruik van dit geneesmiddel met u bespreken voordat u borstvoeding gaat geven.

Rijvaardigheid en het gebruik van machines

Behandeling met dit geneesmiddel kan u een draaierig gevoel (duizeligheid of vertigo) of hevige vermoeidheid (asthenie) geven. Dit kan uw rijvaardigheid of het vermogen om gereedschappen of machines te hanteren beïnvloeden. Als u een draaierig gevoel ervaart of zich vermoeid voelt, bestuur dan geen voertuigen en hanteer geen gereedschappen of machines totdat u zich weer normaal voelt.

Hoeveel Ilaris moet u gebruiken?

Cryopyrine-geassocieerde periodieke syndromen (CAPS)

De aanbevolen aanvangsdosis van dit geneesmiddel is:

Volwassenen en kinderen van 4 jaar en ouder

- 150 mg voor patiënten die meer dan 40 kg wegen
- 2 mg/kg voor patiënten die tussen de 15 kg en 40 kg wegen
- 4 mg/kg voor patiënten die tussen de 7,5 kg en minder dan 15 kg wegen

Kinderen van 2 of 3 jaar oud

- 4 mg/kg voor patiënten met een lichaamsgewicht van 7,5 kg of meer

Dit geneesmiddel wordt iedere 8 weken als een enkelvoudige dosis geïnjecteerd.

Als u na 7 dagen niet goed genoeg op de behandeling heeft gereageerd, dan kan uw arts u nog een dosis van 150 mg of 2 mg/kg geven.

- Als u op de tweede dosis goed genoeg reageert, zal uw behandeling worden voortgezet met 300 mg of 4 mg/kg iedere 8 weken.
- Als u niet goed genoeg reageert op de tweede dosis, kan een derde dosis Ilaris van 300 mg of 4 mg/kg worden gegeven.
- Als u op de derde dosis goed genoeg reageert, zal uw behandeling worden voortgezet met 600 mg of 8 mg/kg iedere 8 weken.

Bij kinderen met een aanvangsdosis van 4 mg/kg die na 7 dagen niet goed genoeg hebben gereageerd, kan de arts een tweede dosis van 4 mg/kg geven. Als het kind hier goed genoeg op reageert, kan de behandeling worden voortgezet met een dosis van 8 mg/kg iedere 8 weken.

Ziekte van Still (SJIA en AOSD)

De aanbevolen dosis van dit geneesmiddel voor patiënten met de ziekte van Still met een lichaamsgewicht \geq 7,5 kg is 4 mg/kg (tot maximaal 300 mg).

Dit geneesmiddel wordt iedere 4 weken toegediend via subcutane injectie.

Tumornecrosefactorreceptor-geassocieerd periodiek syndroom (TRAPS), hyperimmunoglobulinemie-D-syndroom (HIDS)/mevalonaat-kinase-deficiëntie (MKD) en familiale Middellandse Zee-koorts (FMF)

De aanbevolen aanvangsdosis van dit geneesmiddel is:

Volwassenen en kinderen van 4 jaar en ouder

- 150 mg voor patiënten die meer dan 40 kg wegen
- 2 mg/kg voor patiënten die tussen de 7,5 kg en minder dan 40 kg wegen

Wordt iedere 4 weken als een enkelvoudige dosis geïnjecteerd.

- Als u na 7 dagen niet goed genoeg op de behandeling heeft gereageerd, dan kan uw arts u nog een dosis van 150 mg of 2 mg/kg geven.
- Als u hier goed genoeg op reageert, zal uw behandeling worden voortgezet met 300 mg of 4 mg/kg iedere 4 weken.

Hoe lang gebruikt u dit geneesmiddel voor

CAPS, TRAPS, HIDS/MKD, FMF of de ziekte van Still (SJIA en AOSD): U moet Ilaris zo lang blijven gebruiken als de arts u vertelt.

Heeft u te veel van dit middel gebruikt?

Als u per ongeluk meer Ilaris injecteert dan de aanbevolen dosis, is dit waarschijnlijk niet ernstig, maar u moet zo snel mogelijk contact opnemen met uw arts, apotheker of verpleegkundige.

Bent u vergeten dit middel te gebruiken?

Als u CAPS, TRAPS, HIDS/MKD, FMF of de ziekte van Still (SJIA en AOSD) heeft en vergeten bent om een dosis dit geneesmiddel te injecteren, injecteer dan de volgende dosis zodra u er aan denkt. Neem daarna contact op met de arts om te bespreken wanneer u de volgende dosis moet injecteren. Daarna gaat u door met de injecties met de aanbevolen tussenpozen zoals u daarvoor deed.

Als u stopt met het gebruik van dit middel

Als u stopt met uw behandeling met dit geneesmiddel, dan kan uw aandoening verslechteren. Stop niet met het gebruik van geneesmiddel tenzij uw arts zegt dat u dit moet doen.

Hoe bewaart u dit middel?

- Houd dit geneesmiddel buiten het zicht en bereik van kinderen.
- Gebruik dit geneesmiddel niet meer na de uiterste houdbaarheidsdatum. Die is te vinden op het etiket en de doos. Daar staat een maand en jaar. De laatste dag van die maand is de uiterste houdbaarheidsdatum.
- Bewaren in de koelkast (2 °C tot 8 °C). Niet in de vriezer bewaren.
- Bewaar de flacon in de buitenverpakking ter bescherming tegen licht.
- Nadat door de stop van de flacon is geprikt om de injectie voor te bereiden, moet de oplossing onmiddellijk worden gebruikt.
- Gebruik dit geneesmiddel niet als u merkt dat de oplossing niet helder tot bijna doorschijnend is of deeltjes bevat.
- Gooi ongebruikt geneesmiddel weg nadat de dosis is opgetrokken uit de flacon.
- Spoel geneesmiddelen niet door de gootsteen of de wc en gooi ze niet in de vuilnisbak. Vraag uw apotheker wat u met geneesmiddelen moet doen die u niet meer gebruikt. Als u geneesmiddelen op de juiste manier afvoert worden ze op een verantwoorde manier vernietigd en komen ze niet in het milieu terecht.

Ilaris injecteren bij uzelf of bij een patiënt

- Wanneer u een patiënt bent met CAPS, TRAPS, HIDS/MKD, FMF, de ziekte van Still (SJIA en AOSD) of een verzorger bent van een patiënt met één van deze aandoeningen, dan kunt u injecties met dit geneesmiddel zelf toedienen na goede training van de juiste injecteertechniek.
- De patiënt of de verzorger en de arts dienen samen te besluiten wie de injecties met dit geneesmiddel zal toedienen.
- De arts of verpleegkundige zal laten zien hoe injecties met dit geneesmiddel worden toegediend.
- Probeer uzelf geen injectie toe te dienen als u geen goede training heeft gehad of als u niet zeker weet hoe u het moet doen.
- Dit geneesmiddel 150 mg/ml oplossing voor injectie wordt geleverd in een flacon voor eenmalig, individueel gebruik.
- De overgebleven oplossing nooit opnieuw gebruiken.

“Heeft u nog andere vragen over het gebruik van dit geneesmiddel? Neem dan contact op met uw arts, apotheker of verpleegkundige.”

Gebruiksaanwijzing voor Ilaris oplossing voor injectie

Lees deze instructies helemaal door voordat u gaat injecteren.

- Het is belangrijk dat u pas zelf een injectie gaat toedienen als u training van uw zorgverlener heeft gehad.
- Zie ook de paragraaf 'Ilaris injecteren bij uzelf of bij een patiënt'

Noodzakelijke voorbereiding

- Zoek een schone plek om de injectie voor te bereiden en uzelf de injectie te geven.
- Was uw handen met zeep en water. Droog ze daarna af met een schone handdoek.
- Controleer de uiterste houdbaarheidsdatum op de flacon nadat u de flacon uit de koelkast heeft gehaald. Gebruik dit middel niet meer na de uiterste houdbaarheidsdatum. Die is te vinden op het etiket en de doos. Daar staat een maand en jaar. De laatste dag van die maand is de uiterste houdbaarheidsdatum.
- Laat de flacon ongeopend 10 minuten staan om de inhoud op kamertemperatuur te laten komen. De flacon niet verwarmen. Laat hem vanzelf opwarmen.
- Gebruik altijd nieuwe, ongeopende naalden en spuit. Raak de naalden of de bovenkant van de flacon niet aan.

Verzamelen van de benodigdheden

Meegeleverd in de verpakking

- één flacon met Ilaris oplossing voor injectie (koel bewaren)

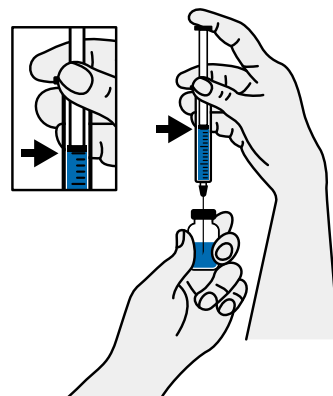
Niet meegeleverd in de verpakking

- één spuit van 1,0 ml
- één naald (zoals 18 G of 21 G x 2 inch of vergelijkbaar, zoals verkrijgbaar in de handel) om de oplossing op te zuigen uit de flacon ('opzuignaald')
- één naald van 27 G x 0,5 inch (of vergelijkbaar, zoals verkrijgbaar in de handel) om te injecteren ('injectienaald')
- alcoholdoekjes
- schone, droge katoenen gaasjes
- een pleister
- een geschikte wegwerpcontainer voor gebruikte naalden, spuit en flacon (naaldencontainer)

Voorbereiden van de injectie

Stap 1

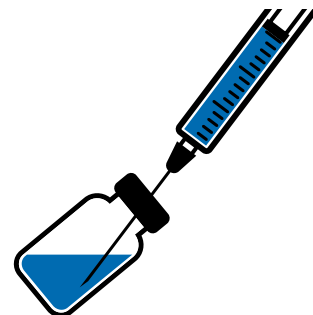
- Verwijder het beschermkapje van de flacon met geneesmiddel. Raak de stop van de flacon niet aan. Maak de rubber stop van de flacon schoon met een alcoholdoekje.
- Open de verpakking met de spuit en de opzuignaald.
- Bevestig de opzuignaald op de spuit.
- Verwijder het kapje van de opzuignaald.
- Steek de opzuignaald door het midden van de rubber stop in de flacon met Ilaris-oplossing.

Stap 2

Houd de flacon schuin zodat de benodigde hoeveelheid oplossing kan worden opgezogen in de spuit.

LET OP: De benodigde hoeveelheid hangt af van de toe te dienen dosis. Uw zorgverlener zal u uitleggen wat de juiste hoeveelheid voor u is.

Stap 3

Trek de zuiger van de spuit langzaam omhoog tot de juiste markering (de toe te dienen hoeveelheid zoals uitgelegd door de zorgverlener); de spuit wordt daarbij gevuld met Ilaris-oplossing. Als er luchtballen in de spuit aanwezig zijn, verwijder deze ballen dan zoals door uw zorgverlener is uitgelegd. Let erop dat de spuit de juiste hoeveelheid oplossing bevat.

Stap 4

Verwijder de spuit en de opzuignaald uit de flacon. (Het kan zijn dat er oplossing in de flacon achterblijft.) Plaats het kapje weer op de opzuignaald, zoals uitgelegd door uw zorgverlener of apotheker. Verwijder de opzuignaald van de spuit en doe deze in de naaldencontainer.

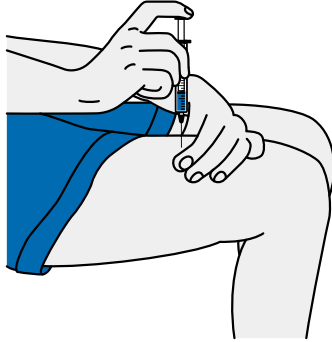
Stap 5

Open de verpakking met de injectienaald en bevestig de naald op de spuit. Dien de injectie onmiddellijk toe.

Toedienen van de injectie

Stap 6

Kies een injectieplaats op het bovenbeen, de buik, de bovenarm of de billen. Gebruik geen plek met uitslag of waar de huid beschadigd is, of met een blauwe plek of bultjes. Injecteer niet in littekenweefsel, want mogelijk krijgt u dan niet al uw geneesmiddel. Vermijd injectie in een ader.

Stap 7

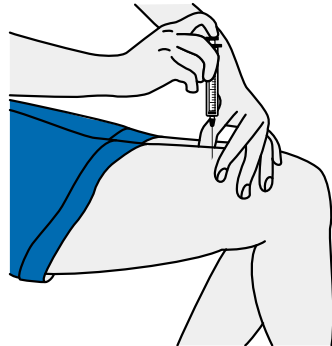
Maak de injectieplaats schoon met een nieuw alcoholdoekje. Laat de plek drogen. Haal het kapje van de injectienaald af.

Stap 8

Pak voorzichtig de huid op bij de injectieplaats. Houd de spuit onder een hoek van 90 graden en steek de naald in één vloeiende beweging recht naar beneden helemaal in de huid.

Stap 9

Houd de naald helemaal in de huid terwijl u langzaam de zuiger van de spuit naar beneden duwt totdat de cilinder leeg is. Laat de opgepakte huid los en trek de naald er recht uit. Gooi de naald en spuit weg in de naaldencontainer zonder het kapje er weer op te doen of de naald te verwijderen.

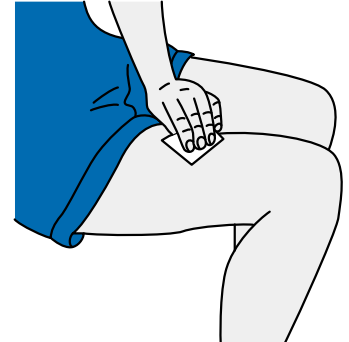

Het wordt aangeraden om bij iedere injectie een andere injectieplaats te kiezen om pijn te voorkomen.

Na de injectie

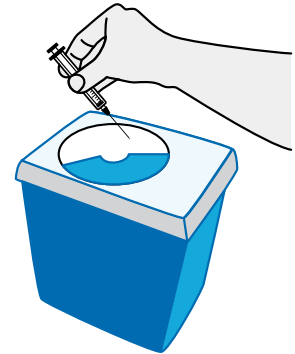
Stap 10

Wrijf niet over de plaats van injectie. Als er een bloeding optreedt, breng dan een schoon, droog gaasje op de plaats aan en druk zacht gedurende 1 tot 2 minuten of totdat het bloeden stopt. Plak er dan een pleister op.

Stap 11

Gooi de naalden en spuit veilig weg in de naaldencontainer of zoals aangegeven door uw zorgverlener of apotheker. Gebruik de spuiten of naalden nooit opnieuw.

Stap 12

Gooi flacons met eventueel overgebleven Ilaris-oplossing op de juiste manier weg zoals aangegeven door uw zorgverlener of apotheker. Ongebruikt product of afvalmateriaal dient volgens de lokale voorschriften weggegooid te worden. De overgebleven oplossing nooit opnieuw gebruiken.

Houd de naaldencontainer buiten het bereik van kinderen.

Voer deze af zoals aangegeven door uw zorgverlener of apotheker.

 NOVARTIS | Reimagining Medicine

Novartis Pharma B.V.

Haaksbergweg 16
1101 BX Amsterdam
tel: 088-0452100

0621IL A245045